

**Bruselj, 26. junij 2026
(OR. en)**

11234/26

FIN 984

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	26. junij 2026
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2026) 344 final
Zadeva:	POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2024

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2026) 344 final.

Priloga: COM(2026) 344 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 25.6.2026
COM(2026) 344 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU
o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2024

Poročilo o nadaljnjem ukrepanju na podlagi zahtev Evropskega parlamenta, navedenih v resolucijah o razrešnici, in zahtev Sveta, navedenih v priporočilu o razrešnici za proračunsko leto 2024

Kazalo

1.	Uvod.....	1
2.	Proračun, ki dosega svoje cilje.....	1
3.	Zaščita finančnih interesov EU	4
4.	Preglednost.....	11
5.	Vzdržnost dolga.....	13
6.	Obeti za prihodnost	14

1. Uvod

Evropski parlament je 29. aprila 2026 na podlagi priporočila Sveta podelil razrešnico Komisiji za izvrševanje proračuna EU v letu 2024.

To poročilo povzema glavne ukrepe, ki jih je Komisija sprejela v odziv na glavne zahteve, ki sta jih podala: (i) Evropski parlament v svoji resoluciji o razrešnici¹, ter (ii) Svet v svojem priporočilu o razrešnici². Komisija bo na posamezne zahteve odgovorila pozneje letos.

2. Proračun, ki dosega svoje cilje

Proračun EU je bil leta 2024 ključen za uresničevanje prednostnih nalog politike EU. Kot je navedeno v *letnem poročilu o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU – proračunsko leto 2024*³, je proračun EU prispeval h krepitvi ekonomske, socialne in teritorialne kohezije, podpori kmetom in izboljšanju kmetijske produktivnosti. Z njim so se financirali zeleni in digitalni prehod ter krepitev zunanjih meja EU in obrambnih zmogljivosti, obravnavali so se migracijski pritisk, zagotavljala neomajna podpora Ukrajini in EU je omogočil, da se je odzvala na humanitarno krizo na Bližnjem vzhodu.

Proračun EU je bil ključen za povečanje konkurenčnosti EU, krepitev gospodarske varnosti (npr. z naložbami v čiste tehnologije, človeški kapital in čezmejno infrastrukturo za krepitev regionalnega razvoja in enotnega trga) ter podpiranje strateških partnerstev EU po vsem svetu.

a. Izvrševanje proračuna

Parlament je zaskrbljen zaradi stopnje izvrševanja proračuna EU v okviru sedanjega večletnega finančnega okvira ter mehanizma za okrevanje in odpornost. Ugotavlja, da zamude pri izvrševanju povečujejo tveganje za sprostitev obveznosti in pritisk ob koncu programskega obdobja.

Komisija poudarja, da so bili zneski iz proračuna EU, za katere so bile prevzete obveznosti, vendar še niso bili plačani, tj. neporavnane obveznosti oziroma RAL

¹ Sklep Evropskega parlamenta z dne 29. aprila 2026 o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek III – Komisija in izvajalske agencije ter deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad – 2025/2145(DEC).

² Priporočilo Sveta o razrešnici Komisiji glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024 (5749/26).

³ Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu in Računskemu sodišču Letno poročilo o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU – proračunsko leto 2024, COM(2025) 824 z dne 17. junija 2025.

(*reste à liquider*), ob koncu leta 2024 za 35 milijard EUR nižji kot ob koncu leta 2023. Skoraj polovica neporavnanih obveznosti ob koncu leta 2024 (brez neporavnanih obveznosti iz instrumenta NextGenerationEU – NGEU) je povezanih s kohezijsko politiko in s tem z uporabo sredstev v okviru deljenega upravljanja v državah članicah. Ker se je izbor projektov na terenu povečal s približno 12 % ob koncu leta 2023 na približno 37 % (2024) oziroma približno 65 % (2025) razpoložljivih sredstev za kohezijske programe za obdobje 2021–2027, se je finančno izvajanje znatno pospešilo, pri čemer so številne države članice s predložitvijo zahtevkov za plačilo daleč presegle svoj cilj glede sprostitve obveznosti, ki je N + 3. Zaradi tega pozitivnega razvoja so izbor projektov in plačila v primerjavi z obdobjem 2014–2020 nadoknadili zaostanek. Komisija za zagotovitev nemotenega izvajanja podpira države članice pri krepitvi njihovih upravnih zmogljivosti in odpravljanju ozkih grl pri naložbah.

Komisija bo še naprej pozorno spremljala izvajanje programov in instrumentov EU. Vsako leto objavi informacije o napovedi izvrševanja proračuna in poročilo o napredku glede neporavnanih obveznosti.

V zvezi z neporavnanimi obveznostmi iz instrumenta NextGenerationEU so številne države članice revidirale svoje nacionalne načrte za okrevanje in odpornost, prerazporedile sredstva zrelih projektom, prilagodile mejnike in cilje ter odpravile ozka grla pri izvajanju, pri tem pa ohranile ambicioznost teh načrtov. Namen teh revizij je upoštevati spreminjajoče se okoliščine in izboljšati izvedljivost, s poudarkom na pravočasnem zaključku plačil v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost do konca leta 2026. Komisija je 30. aprila 2026 sprejela [smernice za države članice](#) o operativnih vidikih, povezanih z zadnjo fazo in zaključkom mehanizma za okrevanje in odpornost, da bi zagotovila njegovo uspešno dokončanje.

Države članice so morda delno dale prednost izvajanju in reviziji svojih načrtov za okrevanje in odpornost, kar je morda povzročilo zamude pri izvajanju programov kohezijske politike. Hkrati ukrepi, podprti v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, prispevajo k pospešitvi uporabe sredstev v okviru večletnega finančnega okvira; npr. pričakuje se, da bodo reforme v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, namenjene pospešitvi postopkov izdajanja dovoljenj, imele pozitivne učinke prelivanja na izvajanje naložbenih ukrepov drugih skladov EU.

b. Obravnavanje novih prednostnih nalog: obramba in Ukrajina

Komisija pozdravlja stališče Parlamenta, da „je treba obrambo in podporo Ukrajini v sedanjih geopolitičnih razmerah obravnavati kot proračunsko prednostno nalogo in da bi bilo treba za doseg tega cilja dodeliti ustrezna sredstva“⁴.

Komisija je zavezana krepitvi obrambnih zmogljivosti EU. Predlagala je več pobud za krepitev obrambne pripravljenosti in naložb, med drugim (i) do 150 milijard EUR posojil za države članice, podprtih s proračunom EU v okviru instrumenta za varnostne ukrepe za Evropo (SAFE), (ii) belo knjigo o prihodnosti evropske obrambe – Pripravljenost 2030, (iii) načrt ReARM Europe in (iv) poenostavitev zbirnega svežnja za obrambno pripravljenost.

Od ruske invazije na Ukrajino do konca leta 2024 je neomajna zavezanost EU Ukrajini omogočila mobilizacijo 130,2 milijarde EUR za finančno, gospodarsko, humanitarno, vojaško in diplomatsko podporo. Februarja 2024 je bil vzpostavljen instrument za Ukrajino za podporo okrevanju, obnovi in modernizaciji Ukrajine. Za obravnavanje potreb Ukrajine po financiranju v letih 2026 in 2027 je bilo posojilo za podporo Ukrajini, ki za leti 2026 in 2027 zagotavlja do 90 milijard EUR in se financira z zadolževanjem EU na kapitalskih trgih, [sprejeto februarja 2026](#).

c. Vpliv financiranja EU na podnebje in biotsko raznovrstnost

Komisija ugotavlja, da je Evropsko računsko sodišče (ERS) opozorilo na „pomanjkljivosti v metodologiji Komisije za ocenjevanje podnebnih učinkov porabe Unije“⁵ in da je Parlament izjavil, da „sedanje metodologije za spremljanje odhodkov za podnebje in biotsko raznovrstnost ne zajemajo v celoti vseh učinkov dejavnosti Unije“⁶.

Komisija si prizadeva meriti prispevke proračuna EU k podnebnim ukrepom in biotski raznovrstnosti ter z njimi povezane rezultate v skladu s sedanjim okvirom smotrnosti. Za mehanizem za okrevanje in odpornost, skupno kmetijsko politiko in kohezijsko politiko mora uporabljati metodologijo in specifične koeficiente, določene v zadevnih temeljnih aktih, s katerimi so ti programi vzpostavljeni. Komisija je za večletni finančni okvir za obdobje 2028–2034 predlagala racionaliziran sistem za spremljanje porabe EU in rezultatov, povezanih s podnebnimi in okoljskimi cilji.

4 Glej odstavek 17 – 2025/2145(DEC).

5 Glej odstavek 13 – 2025/2145(DEC).

6 Prav tam.

3. Zaščita finančnih interesov EU

Komisija pripisuje izjemen pomen spremljanju uporabe sredstev EU v sodelovanju z nacionalnimi organi in drugimi izvajalskimi partnerji.

a. Poraba v skladu z vrednotami EU, vključno z načelom pravne države

Načelo pravne države

Parlament Komisijo poziva, naj v celoti in dosledno uporablja razpoložljive instrumente za začasno ustavitev ali zaščito sredstev EU, kadar pomanjkljivosti na področju načel pravne države vplivajo na dobro finančno poslovanje v zadevnih državah članicah, zlasti na Madžarskem in Slovaškem.

Komisija na podlagi uredbe o pogojenosti proaktivno spremlja razmere v vseh državah članicah, da bi čim prej odkrila kršitve načel pravne države, ki spadajo na področje uporabe te uredbe. V celoti uporablja vse razpoložljive sektorske in splošne pravne instrumente za obravnavanje kršitev načel pravne države v državah članicah, ki dovolj neposredno vplivajo na dobro finančno poslovanje proračuna EU ali zaščito finančnih interesov EU oziroma ju resno ogrožajo.

Za Madžarsko od leta 2022 veljajo ukrepi na podlagi uredbe o pogojenosti za zaščito proračuna EU, med drugim: (i) začasna ustavitev 55 % proračunskih obveznosti iz treh kohezijskih programov in (ii) prepoved prevzemanja novih pravnih obveznosti za financiranje EU v okviru neposrednega in posrednega upravljanja s „skladi javnega interesa“ in subjekti, ki jih ti skladi vzdržujejo.

Poleg uredbe o pogojenosti ima Komisija na voljo tudi druge ključne instrumente za zaščito proračuna EU, zlasti: (i) horizontalne omogočitvene pogoje v zvezi z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah v skladu z uredbo o skupnih določbah ter (ii) mejnike in cilje za obravnavanje izzivov na področju pravne države v nacionalnih načrtih za okrevanje in odpornost.

V naslednjem večletnem finančnem okviru ostaja spoštovanje pravne države in temeljnih pravic nujno, saj se bo uredba o pogojenosti še naprej uporabljala za vse sklade. Načrti za nacionalna in regionalna partnerstva (načrti za NRP), kot jih predlaga Komisija, omogočajo finančno podporo za ukrepe za krepitev pravne države in temeljnih pravic, pri čemer se uporabljajo horizontalni pogoji, s katerimi se proračun EU zaščiti pred kršitvami načel pravne države in Listine. Če kršitev po enem letu ni odpravljena, se lahko zadevna sredstva v okviru letnega proračunskega postopka in ob odobritvi Parlamenta in Sveta prerazporedijo na programe v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja, zlasti tiste, ki podpirajo demokracijo, civilno družbo ali prizadevanja za boj proti korupciji. Da bi prejele sredstva EU, morajo države članice vzpostaviti mehanizme, ki upravičencem zagotavljajo nadaljnja plačila, tudi če je financiranje EU začasno ustavljeno. Ti zaščitni ukrepi so osrednji del njihovih sistemov upravljanja in nadzora.

Vrednote EU

Komisija je seznanjena s pozivom Parlamenta, naj uporabi „na tveganju temelječe preverjanje skladnosti prejemnikov z vrednotami Unije, da bi odkrila morebitne kršitve“⁷. Komisija v skladu s finančno uredbo spremlja vse faze upravljanja svojih pogodb, da bi zagotovila, da organizacije in projekti, ki niso združljivi z vrednotami EU, ne prejmejo podpore. Vsi upravičenci do financiranja EU se morajo s pogodbo zavezati spoštovanju vrednot, na katerih temelji EU, ter to spoštovanje zagotoviti pri uporabi sredstev iz proračuna Unije. Nespoštovanje te obveznosti lahko povzroči zmanjšanje sredstev, začasno ustavitev ali odpoved sporazuma o dodelitvi nepovratnih sredstev in/ali upravne ukrepe (npr. izključitev ali denarne kazni) v okviru sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev (EDES). Nazadnje mehanizmi naknadnega nadzora v skladu s finančno uredbo zagotavljajo pravilno uporabo sredstev EU, kadar kontrole ali revizije razkrijejo kršitev obveznosti.

Sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev se uporablja za osebe in subjekte, vključno z gospodarskimi subjekti in organizacijami, ki zaprosijo za sredstva ali jih prejmejo v okviru neposrednega in posrednega upravljanja. Razlogi za izključitev v okviru sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev zagotavljajo širok okvir za obravnavanje kršitev poklicnih ali etičnih standardov, vključno s spodbujanjem sovraštva, diskriminacijo in drugimi hudimi kršitvami vrednot EU. Preverjanja podatkovne zbirke EDES izvajajo vsi odredbodajalci v fazi postopka ocenjevanja. Komisija bo za dodatno okrepitev nadzora preučila možnost vključitve kazalnikov skladnosti z vrednotami EU v orodje za ocenjevanje tveganja Arachne+, če bo to tehnično in pravno izvedljivo.

Nasprotja interesov

Parlament poziva Komisijo, naj zagotovi, da „se upravičencem, tudi tistim, ki so povezani s člani Evropskega sveta, ne bodo neposredno ali posredno izplačevala sredstva Unije, če je bilo ugotovljeno nasprotje interesov, ki ni bilo dokazano in preverljivo odpravljeno“⁸, ter poudarja, da bi morale države članice zagotoviti preglednost kot zaščitni ukrep pred nasprotji interesov.

Komisija poudarja, da morajo vse države članice spoštovati določbe Pogodb EU in zakonodajo, ki temelji na njih, vključno z določbami o ustreznem obvladovanju nasprotij interesov na vseh ravneh, zlasti členom 61 finančne uredbe.

b. Zaščita proračuna EU pred goljufijami

Prihodkovna stran

⁷ Glej odstavek 161(xxii) – 2025/2145(DEC).

⁸ Glej odstavek 21(v) – 2025/2145(DEC).

Evropsko računsko sodišče je v svojem letnem poročilu za leto 2024 podalo mnenje brez pridržka o prihodkih proračuna EU ter ponovno potrdilo stabilnost in točnost pobiranja prihodkov s strani Komisije.

Parlament „pozdravlja prizadevanja EJT [Evropsko javno tožilstvo] in urada OLAF [Evropski urad za boj proti goljufijam] v boju proti organiziranemu izkoriščanju pomanjkljivosti v carinskih kontrolah Unije“⁹ in poudarja, da „težave z nepravilno prijavo ali neprijavo carinskih dajatev („carinska vrzel“) povzročajo primanjkljaj pri pobranih uvoznih dajatvah, kar je že več let stalna težava za Unijo in njene države članice“¹⁰.

Komisija pozdravlja dogovor med Parlamentom in Svetom o reformi carinske unije EU, dosežen 26. marca 2026. Ta reforma je odziv na sedanje pritiske, pod katerimi delujejo carinski organi EU, kot so znatno povečanje obsega trgovine, zlasti pri e-trgovanju, hitro rastoče število standardov EU, ki jih je treba preveriti na meji, ter spreminjajoče se geopolitične razmere in krize. Z vzpostavitvijo carinskega organa EU in EU vozlišča carinskih podatkov bo ta reforma prispevala k boljšemu na podatkih temelječemu usklajevanju carinske politike, zlasti z izboljšanim usklajenim okvirom EU za upravljanje tveganj.

⁹ Glej odstavek 55 – 2025/2145(DEC).

¹⁰ Glej odstavek 51 – 2025/2145(DEC).

Struktura za boj proti goljufijam

Parlament je izrazil zaskrbljenost zaradi nezadostnega usklajevanja in izmenjave informacij med organi EU in nacionalnimi organi za boj proti goljufijam. Komisija je 16. julija 2025 objavila [belo knjigo o pregledu strukture EU za boj proti goljufijam](#), v kateri je poudarila nujnost okrepitve zaščite finančnih interesov EU. Poudarja ključno vlogo in stalno sodelovanje vseh akterjev strukture za boj proti goljufijam ter dopolnjuje predlog Komisije za naslednji večletni finančni okvir. Eden od glavnih ciljev je okrepiti sodelovanje med ključnimi akterji strukture za boj proti goljufijam, in sicer Evropskim javnim tožilstvom, uradom OLAF, Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol), Agencijo Evropske unije za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah (Eurojust) in Organom za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma. Bela knjiga preučuje tudi, kako ustvariti bolj povezan sistem in optimizirati uporabo virov z izkoriščanjem novih tehnologij, izmenjavo podatkov ter preučitvijo dopolnjevanja funkcij akterjev.

Pregled strukture za boj proti goljufijam se izvaja v širšem okviru revizij uredb o Europolu in Eurojustu ter potekajočih vrednotenj pravnih aktov urada OLAF in Evropskega javnega tožilstva ter direktive o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (direktiva o zaščiti finančnih interesov)¹¹. Komisija bo rezultate predstavila v sporočilu, ki je predvideno za konec leta 2026, morda skupaj z zakonodajnimi predlogi.

Še en glavni cilj pregleda je izboljšanje izterjav. Komisija prek letnih spremljevalnih dejavnosti, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam, še naprej okrepljeno spremlja izvajanje finančnih priporočil Evropskega urada za boj proti goljufijam (do njihovega končnega izida) in obvestil Evropskega javnega tožilstva, ki imajo finančni učinek. Komisija preučuje nadaljnji razvoj letnega poročila o zaščiti finančnih interesov EU in boju proti goljufijam, da bi vanj vključila dodatne informacije in podatke o izterjavah.

Povečanje proračunskih sredstev za Evropsko javno tožilstvo in Evropski urad za boj proti goljufijam

Komisija je seznanjena z večkratnimi pozivi Parlamenta, naj se povečajo zmogljivosti Evropskega javnega tožilstva in urada OLAF ter okrepi sodelovanje med njima.

Ustanovitev Evropskega javnega tožilstva leta 2017 je zaradi sinergij in večje učinkovitosti med obema službama vplivala na število zaposlenih v uradu OLAF. V skladu s prvotno oceno finančnih posledic zakonodajnega predloga naj bi Evropsko

¹¹ Direktiva (EU) 2017/1371.

javno tožilstvo od leta 2023 delovalo z nespremenjenim številom 115 ekvivalentov polnega delovnega časa. Vendar je od svoje ustanovitve vsako leto prejelo več prispevkov in več dodeljenega osebja, kot je bilo prvotno načrtovano. Dodatna sredstva so bila v ustrezno utemeljenih primerih odobrena med postopkom sprejemanja letnih proračunov, za izredne potrebe pa med letom s spremembami proračuna. Evropsko javno tožilstvo je v obdobju 2024–2026 prejelo dodatne okrepitve zaradi sodelovanja Poljske in Švedske, povečanih stroškov plač in stanovanjskih stroškov, svoje neodvisne informacijske arhitekture ter dodatnih evropskih delegiranih tožilcev in napotenih nacionalnih strokovnjakov.

Ob upoštevanju izkušenj urada OLAF pri izvajanju upravnih preiskav in cilja preprečevanja podvajanja upravnih in kazenskih preiskav je bilo na EJT prenesenih do 45 delovnih mest in sredstev za zunanje uslužbenke. V obdobju 2019–2027 se bo osebje (delovna mesta in zunanji sodelavci) urada OLAF zmanjšalo za 38, če se upoštevajo prerazporeditve na EJT in okrepitve urada OLAF prek postopkov Komisije za dodeljevanje.

Urad OLAF intenzivno sodeluje z Evropskim javnim tožilstvom v skladu z njunima zadevnima uredbama in delovnimi dogovori, na podlagi katerih urad OLAF prijavlja vse sume kaznivih dejanj, ki bi lahko spadala v pristojnost Evropskega javnega tožilstva, podvajanje preiskav pa se preprečuje z mehanizmom navzkrižnega preverjanja. Urad OLAF lahko pri preiskavah Evropskega javnega tožilstva pomaga tudi z izvajanjem dopolnilnih upravnih preiskav in po potrebi podpira Evropsko javno tožilstvo.

Komisija bo na podlagi priporočila Evropskega računskega sodišča iz posebnega poročila 26/2025 in ob upoštevanju pregleda strukture za boj proti goljufijam ocenila ureditve, potrebne za vzpostavitev in upravljanje skupnega odložišča domnevnih goljufij, da bi izboljšala izmenjavo informacij med uradom OLAF in Evropskim javnim tožilstvom.

c. Stopnja napake in kontrolni sistemi

Preventivni in popravni ukrepi

Komisija izvaja večletne kontrolne strategije za zaščito sredstev EU; kadar se med kontrolami odkrijejo napake ali pomanjkljivosti, se sprejmejo preventivni ukrepi (tj. popravkov, prekinitev ali začasnih ustavitev pred izvršitvijo plačil Komisije) in popravni ukrepi (tj. popravkov po izvršitvi plačil), vse do zaključka programa. Države članice v okviru deljenega upravljanja izvajajo kontrole za odkrivanje in izterjavo neupravičeno izplačanih zneskov. Pomanjkljivosti, ugotovljene v nacionalnih sistemih upravljanja in nadzora, lahko sprožijo finančne popravke. Zaradi prizadevanj Komisije skupaj s prizadevanji držav članic v okviru deljenega upravljanja je bilo leta 2024 izterjanih 2,66 milijarde EUR (1,18 milijarde EUR s preventivnimi ukrepi, 1,48 milijarde EUR s popravnimi ukrepi), predvsem v okviru kohezijske in kmetijske politike.

Ukrepi za zmanjšanje stopnje napake

Parlament in Svet pozdravljata zmanjšanje skupne stopnje napake, vendar menita, da je še vedno previsoka, zlasti v okviru kohezijske politike. Komisija je seznanjena z vsemi napakami, o katerih poroča Evropsko računsko sodišče, in ustrezno ukrepa v vseh primerih, v katerih ima pravno podlago za ukrepanje, pri čemer sodeluje z državami članicami in izvajalskimi partnerji ter po potrebi zahteva finančne popravke in potrebne popravne ukrepe za nadaljnje izboljšanje sistemov upravljanja in nadzora.

Kohezijska politika

Komisija pozdravlja zmanjšanje ocenjene stopnje napake, ki jo je ugotovilo Evropsko računsko sodišče pri odhodkih kohezijske politike v primerjavi z letoma 2023 in 2022 ter ugotavlja, da se je razlika med oceno stopnje napake Komisije (kot je navedena v njenih letnih poročilih o dejavnostih) in oceno Evropskega računskega sodišča še dodatno zmanjšala.

Da bi spodbudila skupno razumevanje metodologij, je Komisija okrepila dialog z Evropskim računskim sodiščem z namenskimi delavnicami. Leta 2025 sta se osredotočila na količinsko opredelitev nepravilnosti pri javnem naročanju v odhodkih kohezijske politike v skladu z mrežo Komisije za količinsko opredelitev (ki jo bo Evropsko računsko sodišče uporabljalo pri reviziji izjave o zanesljivosti za leto 2025).

Komisija je v celotnem letu 2025 pozorno spremljala izvajanje akcijskega načrta, dogovorjenega leta 2024 z revizijskimi organi, katerega cilj je okrepiti njihove zmogljivosti za odkrivanje: na več področjih se poroča o napredku, vključno z analizo temeljnih vzrokov napak, izmenjavo rezultatov z organi, ki upravljajo programe, posodabljanjem in nadgrajevanjem revizijskih kontrolnih seznamov za zagotovitev njihove popolnosti in skladnosti ter boljšo uporabo različnih podatkovnih zbirk v podporo revizijskemu delu.

Hkrati Komisija priznava, da lahko zapletenost ureditev izvajanja prispeva k tveganju napake, in dejavno spodbuja uporabo možnosti poenostavljenega obračunavanja stroškov ter shem, ki vključujejo financiranje, ki ni povezano s stroški.

Skupna kmetijska politika (SKP)

Komisija je z učinkovito uporabo razpoložljivih informacij dosegla znaten napredek pri poenostavljanju pravil in preprečevanju napak. Model izvajanja SKP za obdobje 2023–2027 državam članicam omogoča, da intervencije prilagodijo svojim potrebam. Komisija na primer podpira države članice pri oblikovanju in izvajanju okoljskih shem ter spodbuja uporabo poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov.

Uporaba novih tehnologij (kot so sistem za spremljanje površin, podatki satelitov Sentinel programa Copernicus in umetna inteligenca) pomaga preprečevati in odkrivati napake v okviru SKP. Komisija državam članicam še naprej zagotavlja podporo pri odpravljanju in preprečevanju napak z zagotavljanjem smernic, spodbujanjem krepitve zmogljivosti in izmenjave najboljših praks ter spremljanjem kakovosti integriranega administrativnega in kontrolnega sistema.

Mehanizem za okrevanje in odpornost

Za mehanizem za okrevanje in odpornost je vzpostavljen trden kontrolni in revizijski sistem. Ta vključuje posodobljeno revizijsko metodologijo za (i) zaščito finančnih interesov EU, (ii) okrepitev nadzora nad sistemi notranjih kontrol držav članic na področju državnih pomoči in javnega naročanja ter (iii) okrepitev sodelovanja znotraj Komisije.

Pri spremembah nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost so se upoštevale prejšnje izkušnje z izvajanjem ter priporočila Evropskega računskega sodišča, Parlamenta in Sveta, da bi se zmanjšale razlike v razlagi zakonodaje EU med Evropskim računskim sodiščem in Komisijo. Komisija je predlagala, da se iz izvedbenih sklepov Sveta odstrani vsako dvoumno ali nepotrebno besedilo, tako da vsebujejo le bistvene zahteve za dokazovanje izpolnitve ukrepa.

Komisija se strinja z opozorilom Sveta glede „novih pravil, nasprotujočih si zahtev ali strožjih pogojev, ki bi bili državam članicam naloženi naknadno“¹² med izvajanjem. Sprememba smernic o razlagi pravnih pojmov v zadnjem letu izvajanja instrumenta bi državam članicam povzročila nove pravne in praktične težave.

Obzorje Evropa

Komisija je še naprej izpopolnjevala svoj pristop k izvajanju pavšalnih zneskov v okviru programa Obzorje Evropa, pri čemer je upoštevala povratne informacije iz preteklih pilotnih projektov, Evropskega računskega sodišča in nadaljnega sodelovanja z deležniki v okviru ocenjevanja projektov, ki se financirajo s pavšalnimi zneski. To Komisiji omogoča, da v največji meri izkoristi možnosti za poenostavitev za upravičence, hkrati pa kontrole osredotoči na financirane projekt, ki jih izvajajo upravičenci, v skladu z dogovorjenimi rezultati.

Zunanje delovanje

Komisija je sprejela priporočila Evropskega računskega sodišča in nadalje ukrepa na podlagi njegovih ugotovitev. Kar zadeva vprašanje, ali bi morali izvajalski partnerji Komisije revizorjem Evropskega računskega sodišča odobriti popoln

¹² Glej odstavek 11.4 priporočila Sveta o razrešnici.

dostop do dokumentov, Komisija stalno omogoča izmenjave med zadevnimi subjekti in Evropskim računskim sodiščem, da bi našla ustrezne rešitve.

Evropski razvojni sklad

Parlament z zaskrbljenostjo ugotavlja, da ocenjena stopnja napake v letu 2024 znaša 6,5 % (8,9 % v letu 2023). Da bi zmanjšala napake, povezane z obračunom predhodnega financiranja, je Komisija svoje partnerje zaprosila, naj pregledajo svoje predloge za poročanje, da bi bilo lažje opredeliti nastale odhodke.

Komisija je pregledala tudi svojo kontrolno strategijo in začela izvajati ključna priporočila, tudi z razvojem preglednice za profiliranje tveganja, da bi (i) merila, ali partnerji spoštujejo finančne in operativne standarde ter zagotavljajo dostop do dokumentov, (ii) okrepila naknadne kontrole in (iii) izboljšala poročanje organizacij s stebrno oceno Komisiji.

4. Preglednost

Komisija je zavezana zagotavljanju visoke ravni preglednosti financiranja EU z obsežnim objavljanjem podatkov o financiranju v sistemu finančne preglednosti in na portalu za financiranje in razpise. V prihodnje bo novi enotni portal zagotavljal še večjo preglednost.

a. Preglednost financiranja EU

Komisija ob upoštevanju preglednosti kot vodilnega načela presega veljavne pravne zahteve in uporablja najvišje standarde preglednosti med mednarodnimi organizacijami, s čimer pomaga prikazati rezultate, dosežene s financiranjem EU.

V skladu z resolucijo o razrešnici, ki Komisijo poziva, naj „zagotovi, da vsi sporazumi o dodelitvi nepovratnih sredstev, vključno z nepovratnimi sredstvi za poslovanje, spoštujejo potrebne zahteve v zvezi s preglednostjo, sledljivostjo in prepoznavnostjo sredstev“¹³, Komisija ugotavlja, da so informacije o ciljih in rezultatih projektov, ki jih izvajajo nevladne organizacije (vključno z dejavnostmi zagovorništva), že javno dostopne na portalu EU za financiranje in razpise. Poleg tega morajo zastopniki interesov, ki se v registru za preglednost registrirajo kot subjekti, ki ne zastopajo poslovnih interesov (kar običajno vključuje nevladne organizacije), poročati o svojih dejavnostih lobiranja, prijaviti svoje glavne vire financiranja ter razkriti vsak prispevek nad 10 000 EUR, ki presega 10 % njihovega skupnega proračuna, in ime subjekta, ki ga je prispeval. Predlagana uredba Komisije o okviru smotrnosti za večletni finančni okvir za obdobje 2028–2034

¹³ Glej odstavek 161(xxi) – 2025/2145(DEC).

standardizira kazalnike rezultatov, kar bo še izboljšalo preglednost, k temu pa bosta prispevala tudi načrtovana centralizacija in razširitev informacij, ki bodo na voljo v prihodnjem enotnem portalu iz navedene uredbe. Komisija znova poudarja svojo podporo organizacijam civilne družbe, tudi z nepovratnimi sredstvi za poslovanje v sedanjem programskem obdobju, v skladu s strategijo EU za civilno družbo, ki priznava potrebo po ustreznem, trajnostnem in preglednem financiranju civilne družbe.

Komisija je s Parlamentom sodelovala v okviru delovne skupine za nadzor Odbora za proračunski nadzor za financiranje nevladnih organizacij in drugih subjektov ter je predložila vso zahtevano dokumentacijo, pri tem pa spoštovala veljavni pravni okvir za varstvo zaupnih informacij.

Glede preglednosti v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost Komisija soglaša, da „so popolne in zanesljive informacije o končnih prejemnikih bistvene za preprečevanje zlorabe sredstev, odkrivanje goljufij in zagotavljanje enakih standardov odgovornosti v vseh državah članicah“¹⁴, ter ugotavlja, da namerava Parlament „preučiti vse ustrezne ukrepe v okviru svojih pristojnosti za zagotavljanje skladnosti, vključno s sodnimi postopki“¹⁵. Komisija poudarja, da mora instrument izvajati tako, kot sta se o njem dogovorila sozakonodajalca, tudi glede pravnih določb o poročanju o končnih prejemnikih, in meni, da je te določbe uporabljala dosledno in ustrezno glede na pogoje in pravne opredelitve, določene v uredbi o mehanizmu za okrevanje in odpornost.

Komisija je v postopku razrešnice izpostavila prizadevanja za zagotovitev, da države članice izpolnjujejo svoje obveznosti in jih celo presegajo. Komisija bo države članice še naprej odločno spodbujala k predložitvi dodatnih podatkov in bo uporabila instrumente, ki so ji na voljo, če ne bodo spoštovale pravnih zahtev uredbe.

Od naslednjega večletnega finančnega okvira dalje predlogi Komisije določajo objavo informacij o prejemnikih financiranja EU v okviru vseh načinov upravljanja na centraliziranem spletnem mestu „enotni portal“ (vključno z izboljšanim sistemom finančne preglednosti)¹⁶. V skladu s predlogom Komisije za načrte za nacionalna in regionalna partnerstva bodo informacije o upravičencih, končnih prejemnikih, izvajalcih in podizvajalcih objavljene v enotnem portalu tako na nacionalni ravni kot na ravni EU¹⁷.

14 Glej odstavek 278 – 2025/2145(DEC).

15 Glej odstavek 6 – 2025/2145(DEC).

16 Člen 12 – COM(2025) 545 final.

17 Člena 63 in 64 – COM(2025) 565 final.

b. Preglednost in odgovornost Komisije

Komisija pri vseh svojih dejavnostih in pri sprejemanju odločitev spoštuje najvišje standarde preglednosti. Osebe Komisije mora spoštovati pravila o upravljanju dokumentov in arhiviranju ter varnostna priporočila za sprejemljivo uporabo javno dostopnih aplikacij za takojšnje sporočanje in katerega koli drugega službenega komunikacijskega orodja. Komisija v zvezi s tem zagotavlja spoštovanje pravil EU o dostopu javnosti do dokumentov, vključno z besedilnimi sporočili (evidentiranje komunikacij, povezanih z delom).

Višji uradniki so tako kot vse osebe zavezani obveznostim iz kadrovskih predpisov, tudi glede etike in integritete (npr. *ad hoc* izjavam o nasprotju interesov, izjavam o zaposlitvi zakonca ali prošnjam za odobritev zunanjih dejavnosti). Komisija zagotavlja informacije, usposabljanje in svetovanje o etičnih vprašanjih, da bi podprla osebe in vodje pri izpolnjevanju njihovih obveznosti. Obveznosti iz registra za preglednost veljajo za vse vodje, ki morajo razkriti svoja srečanja z zastopniki interesov, vpisanimi v register.

Imena in mandati posebnih svetovalcev, ki so dodeljeni posameznemu članu Komisije, so javno dostopni na [spletišču Komisije](#).

Komisija se je seznanila s pomisleki Parlamenta glede delovanja in učinkovitosti formalnega postopka za obravnavanje nadlegovanja. Komisija bo pod okriljem glavnega zaupnika kot dopolnitev pregleda, ki ga je že začela o izvajanju svoje politike proti nadlegovanju¹⁸, vključila neodvisne strokovnjake. Na splošno bo Komisija nadaljevala svoja prizadevanja za zagotavljanje varnega okolja za prijavljanje nepravilnosti, med drugim s krepitvijo ozaveščenosti o razpoložljivih kanalih, njihove dostopnosti in zaupanja vanje, v okviru tekočega pregleda smernic o prijavljanju nepravilnosti pa si bo prizadevala, da jih čim bolj uskladi s standardi iz Direktive (EU) 2019/1937.

5. Vzdržnost dolga

Komisija se strinja, da „je treba vzdržnost dolga Unije upoštevati pri vseh prihodnjih proračunskih odločitvah“¹⁹. Odplačilo dolga, povezanega z nepovratno podporo v okviru instrumenta NextGenerationEU, zapade leta 2058, tako da ima EU na voljo daljše obdobje za upravljanje odplačil brez znatnih motenj ali ogrožanja finančne stabilnosti. V skladu s členom 256 finančne uredbe Komisija izda letno poročilo, v katerem oceni vzdržnost pogojnih obveznosti in manevrski prostor proračuna EU, s čimer podpira spremljanje proračunske vzdržnosti.

¹⁸ Sklep Komisije C(2023) 8630 z dne 12. decembra 2023.

¹⁹ Glej odstavek 7 – 2025/2145(DEC).

Komisija pozdravlja, da Parlament podpira njene predloge za nove vire lastnih sredstev, in se strinja, da je „razvoj pristnih novih virov lastnih sredstev bistven, če ne želimo, da bi v prihodnjih večletnih finančnih okvirih stroški servisiranja dolga izrinili prednostne naloge“²⁰. Za uvedbo novih virov lastnih sredstev sta potrebni politična volja in angažiranost vseh strani. Predlogi Komisije predvidevajo določen letni znesek servisiranja dolga. Odplačevanje instrumenta NextGenerationEU bo ostalo pod zgornjimi mejami finančnega okvira. Obrestno tveganje bo od leta 2028 zelo omejeno, saj po letu 2026 ne bo novih neto izdaj, letni fiksni znesek servisiranja dolga pa zagotavlja popolno predvidljivost.

6. Obeti za prihodnost

Komisija je julija 2025 predstavila svoj predlog za ambiciozen, prožen in v prihodnost usmerjen večletni finančni okvir za obdobje 2028–2034. Temelji na prednostih in temeljnih načelih sedanjega okvira ter na izkušnjah, pridobljenih z njim, hkrati pa ga poenostavlja, povečuje njegovo prožnost in učinek²¹, pri tem pa upošteva priporočila Parlamenta, Sveta in Evropskega računskega sodišča v okviru razrešnice.

Trdno upravljanje, preglednost in močan politični nadzor so sestavni del teh predlogov. Komisija tesno sodeluje s Parlamentom in Svetom, da bi dosegla ambiciozen, uravnotežen in pravočasen dogovor o naslednjem večletnem finančnem okviru in sektorskih programih.

* * *

²⁰ Glej odstavek 47 – 2025/2145(DEC).

²¹ Glej COM(2025) 570 final.